

× **LEPIDIUM HYBRIDUM KERN & REICHGELT,**
NOV. HYBR.

(*Lepidium austrinum* Small × *virginicum* Linnaeus) ¹⁾

Parentibus omnino intermedia.

Caulis pilis gracilibus longiusculis (ad 0.75 mm longis) cylindraceis rectis patentibus vel leviter incurvatis vel subfalcatis curvatis densiuscule hirsutus.

Folia rosularum ignota; caulina inferiora pilis gracilibus longiusculis incurvatis hirsutula, media praesertim in margine et nervis setis incurvatis, superiora pilis sparsis incurvatis.

Petala calyce distincte longiora vel paulo breviora (in floribus eiusdem racemi enim a basi ad apicem gradatim distincte decrescentia), late vel anguste spathulata, ungue nullo vel subnullo.

Stamina 2, mediana.

Siliculae maxima ex parte abortivae, late ellipticae vel suborbiculatae, valvis etiam maturis praesertim ad carinam pilis nonnullis brevissimis obtusis rectis vel subincurvatis.

Semina ex maxima parte abortiva, margine exteriore latiuscule alata, embryo oblique pleurorrhizo vel subnotorrhizo.

Differt a Lepidio virginico pilis caulinis non arcuatis subadpressis, siliculis minoribus pilosis, petalis brevioribus, racemis angustioribus, odore *Lepidii* austrini ²⁾.

A Lepidio austrino differt pilis caulinis brevioribus pro parte incurvatis, pilis silicularum brevissimis rectis, siliculis late ellipticis vel suborbiculatis, embryo saepe oblique pleurorrhizo.

Ab ambabus speciebus parentibus sterilitate differt.

Specimen typicum in Herb. Lugduno-Batavo sub no. 941. 315. 12.

Sinds 1938 komen in de tuin van een onzer te Nijmegen als gevolg van vroegere cultuur ieder jaar opnieuw talrijke exemplaren op van *Lepidium austrinum* Small (zie Ned. Kruidk. Arch. 48. 1938. 154) en van *Lepidium virginicum* L. ssp. *eu-virginicum* Thell. var. *typicum* Thell., beide soorten afkomstig van een adventiefferrein te Erp (N.Br.).

In Juli 1940 troffen wij daartussen een plant aan, die al op 't eerste gezicht niet tot een der bovengenoemde soorten te brengen was en bij verder onderzoek geheel intermediair bleek. Op het tijdstip, dat onze aandacht voor het eerst op de plant viel, was *L.*

1) De speciebus cfr. THELLUNG, Gatt. Lepid., 222 et 239.

2) Odor *Lepidii ruderalis* similis in planta exsiccata deest.

austrinum al weken in bloei en waren aan iedere plant al vele vrucht-trossen goed gevormd. Van *L. virginicum* daarentegen begonnen pas enkele exemplaren hun eerste bloemen te openen, het merendeel bloeide nog in 't geheel niet. De intermediaire plant had één vruchttros, waarvan vele hawtjes niet gevormd waren, en stond volop in bloei. Reeds dadelijk veronderstelden we, dat we hier de bastaard tussen de twee genoemde soorten aangetroffen hadden, een veronderstelling, die voor ons tot zekerheid werd door allerlei intermediaire kenmerken, die de plant toen en in de verdere loop van haar ontwikkeling te zien gaf. In Augustus, toen de plant wel het hoogtepunt van haar ontwikkeling bereikt had, hebben wij haar verzameld voor ons herbarium.

De rosetbladeren zijn ons onbekend; die waren reeds afgestorven, toen wij de plant ontdekten. De onderste stengelbladen waren echter nog ten dele aanwezig en daar bij beide soorten de onderste stengelbladen ongeveer dezelfde vorm hebben als de rosetbladen, kunnen we veilig aannemen, dat dit ook bij hun bastaard het geval zal zijn. Verder hebben wij echter de plant geheel in haar ontwikkeling kunnen volgen en nauwkeurig waarnemen. Wij laten nu de kenmerken volgen, die ons overtuigden, dat wij met een hybride van *L. austrinum* en *L. virginicum* te doen hadden:

1. De plant was zeer steriel en wel zodanig, dat een groot deel van de hawtjes zich in 't geheel niet ontwikkelde en de op 't oog goed ontwikkelde hawtjes slechts abortieve zaden of hoogstens één goed ontwikkeld zaadje bevatten.
2. De kroonbladen waren intermediair in vorm en grootte. Terwijl bij *L. virginicum* (type) de kroonbladen $2 \times$ zo lang tot even lang als de kelk zijn en bij *L. austrinum* variëren van iets langer dan tot iets korter dan de kelk, zijn ze bij de bastaard in de eerste bloemen aanmerkelijk langer, in de latere bloemen iets korter dan de kelk. De vorm is bij *L. virginicum* omgekeerd-ei-spatelvormig, genageld, bij *L. austrinum* smal spatelvormig en ongenageld, bij de bastaard breed spatelvormig en onduidelijk genageld bij de eerste bloemen, smal spatelvormig en ongenageld bij de latere.
3. De beharing, het kenmerk ter scheiding van de twee soorten, is in alle opzichten intermediair, zowel in dichtheid en lengte als in vorm. De stengelharen zijn gedeeltelijk recht-afstaand als bij *L. austrinum*, voor het grootste gedeelte echter in hun onderste helft afstaand en in 't midden plotseling omhoog gekromd, en voor een klein deel reeds bij de voet gekromd en naar de stengel gebogen, dus bijna sikkelvormig; allen zijn zij veel langer dan bij *L. virginicum* en duidelijk korter dan bij *L. austri-*

- num.* Ook de haren van de bladrand zijn in vorm en lengte intermediair. De beharing van de vrucht is zeer merkwaardig. Bij *L. virginicum* is de vrucht geheel kaal, bij *L. austrinum* vooral aan de rand dicht bezet met vrij korte, priemvormige, omhoog gekromde haren. Bij de bastaard is wel beharing aan de vruchtrand aanwezig, maar de haren staan zeer verspreid en zijn uiterst kort, ten dele korte, rechte, cilindervormige stompjes, ten dele iets langer en omhooggekromd.
4. De ligging van de kiembladen was in de goed uitgevormde zaden, die wij onderzochten, intermediair tussen die van de stamouders. Bij *L. austrinum* is de kiem notorrhies, bij *L. virginicum* — tenminste bij de ssp. *eu-virginicum*, waarmee wij hier te maken hebben — scheef pleurorrhies. De bastaard nu vertoonde op dwarse doorsnede een ligging, die daar tussenin stond, nu eens overhellend naar 't ene, dan naar 't andere type.
 5. De vruchtrossen zijn smaller en langer dan bij *L. virginicum*, korter en breder dan bij *L. austrinum*.
 6. De opvallende geur van *L. austrinum* (\pm als die van *L. ruderale*) was ook bij de bastaard aanwezig, maar zwakker.
 7. Het begin van de bloeitijd lag, zoals boven reeds gezegd, tussen die der stamsoorten in.
 8. De goed uitgevormde hawtjes stonden in grootte en vorm tussen die der beide soorten in.
 9. De hawtjes waren langer gesteeld dan bij *L. austrinum*, korter dan bij *L. virginicum*. Dit is echter geen overtuigend kenmerk, daar door de vele abortieve hawtjes de verhouding in lengte tussen vruchtsteel en vrucht niet zuiver te beoordelen is.
 10. De vertakkingen begonnen \pm op de halve hoogte van de plant; bij *L. austrinum* gemiddeld vanaf het onderste derde deel, bij *L. virginicum* gemiddeld in het bovenste vierde deel.

Hoewel de kenmerken, genoemd onder 7 t.e.m. 10 wel van belang zijn, achten wij de onder 1 t.e.m. 6 genoemde gewichtiger en alleen reeds meer dan voldoende om aan te tonen, dat we hier ongetwijfeld met de bastaard van *L. austrinum* en *L. virginicum* te doen hebben. Dit is zeer merkwaardig. De enige uit het geslacht beschreven hybride wordt door THELLUNG (Die Gattung *Lepidium* pp. 62, 129, 130) als niet-hybrid beschouwd, terwijl ons uit latere literatuur niets over *Lepidium*-bastaarden bekend is.

Wij betuigen ook hier onze hartelijke dank aan Prof. Dr B. H. DANSER, die ons bij het opstellen van de beschrijving buitengewoon behulpzaam was.

J. KERN
B. REICHELGT
TH. REICHELGT.

December 1941.